

آئینه عبرت

۶۹ - كالذین من قبلکم كانوا اشد منکم قوة و اکثر اموالا و اولاداً فاستمتعوا بخلاقهم فاستمتعتم بخلاقکم كما استمتع الذین من قبلکم بخلاقهم و خضتم کالذی خاضوا و اولئکک حبطت اعمالهم فی الدنیا و الاخرة و اولئکک هم الخاسرون .

: شما ای جمعیت منافقان مانند کسانی هستید که در گذشته (در روی زمین) زندگی میکردند ولی از شما نیر و مندتر و اموال و اولاد آنها فزونی تر بود ، از نصیب خود بر خوردار شدند ، شما نیز از نصیب خویش بسان گذشتگان بر خوردار گشتید ، و مانند پیشینیان (در مطالب باطل و بی - اساس) غوطه ور شدید ؛ اعمال آنها در دنیا و آخرت نابود شده و آنان زیانکارانند .

۷۰ - الم یأتهم نبأ الذین من قبلهم قوم نوح و عاد و ثمود و قوم ابراهیم و اصحاب مدین و المؤمنات فکات اتهم رسلمهم بالبینات فما کان الله لیظلمهم و لکن كانوا انفسهم یظلمون : مگر خبر کسانی که پیش از آنها زندگی میکردند مانند قوم نوح و عاد و ثمود و قوم ابراهیم و اهل مدین ، و دهکده‌های و اژگون شده ، بآنها نرسیده است ؛ پیامبران ، آنها را با ادله محکم تبلیغ نمودند (ولی سرپیچی نمودند) چنین نبود که خدا آنها را ستم کند ؛ بلکه خود آنها خویشان را ستم میکردند .

زندگی پرغوغای فرزندان آدم در کره زمین نفیس‌ترین مجموعه ایست که بشر میتواند از آن استفاده‌ها بنماید ، زورمندان ، نیرومندان ، صاحبان ثروت و مکتت ، رؤسای ایل و قبیله سران کشورها و ممالک ، چندصباحی در این جهان زیسته ؛ و در نتیجه سردر نقاب خاک کشیده‌اند و آن قدرت و نیرو ، زندگی را برای آنان در این دنیا جاویدان ناساخت ؛ با داشتن کاخهای سربلک کشیده و خانه‌های زیبا و آراسته بالاخره در دل خاک منزل گرفتند و خود را در برابر جنگالهای درندهٔ مرگ زبون و ناتوان دیدند .

ظواهر فریبنده طبیعت : آنها را بخود مشغول ساخت و مجال هر گونه فکر را جز فکر جمع نیرو و قدرت ؛ گردآوری زینت و ثروت ؛ از آنها سلب نمود ، و از این رهگذر جز لذایذ آنی ؛ و زودگذر چیزی دستگیرشان نشد قرآن نام این لذتهای زودگذر را استمتاع ، گذارده چنانکه میفرماید : **استمتع الذین من قبلکم بخلقهم** ؛ از آنچه در اختیار داشتند ؛ برخوردار شدند ؛ و در روز آخر ، روز پایان زندگی دنیوی ، بایک عالم حسرت ، چشم از این جهان پوشیدند ؛ و طبعاً فراق وجدائی از این مظاهر لذت بخش برای کسانی که آینده درخشانی برای خود نمی بینند ، فوق العاده سخت و جانکداز است چنانکه میفرماید : **انما یرید الله ان یعذبهم بهافی الدنيا وتزهق انفسهم وهم کافرون** (توبه - ۵۵) خدا می خواهد آنها را با دادن اموال و اولاد معذب بسازد ؛ و در حالی که کافرند جانشان را بگیرد .

خداوند عالم در قرآن درباره‌ای از موارد ؛ آیندگان را بزندگی گذشتگان توجه داده و مکرر بر مکر دستور میدهد که از هلاک و نابودی اقوامی که از هر نظر از شماها بالاتر بودند ؛ پند بگیرند و بدانند آنان با آن عظمت نتوانستند جلواراده قاهر ربوبی را بگیرند ؛ و بالاخره در برابر قضا و تقدیر الهی تسلیم گردیدند اینک بعنوان نمونه ؛ آیه ای را نقل میکنیم **اولم یسیروا فی الارض فینظروا کیف کان عاقبة الذین من قبلهم وکانوا اشد منہم قوة وما کان الله لیعجزه من شیء فی السموات ولا فی الارض انه کان علیما قدیرا** (فاطر ۴۴) آید در روی زمین نکشته اند تا بنگرند عاقبت کسانی که پیش از آنان زندگی میکردند ؛ و در نیرو و از آنها افزونتر بودند ؛ چه رقم شده است هیچ موجود زمینی و آسمانی خدا را ناتوان نمیسازد ؛ خدا دانا و توانا است .

مطالعه حالات گذشتگان از نظر زبونی در برابر سیل حوادث بقدری اهمیت دارد ؛ که کتاب آسمانی ما آنرا ؛ در سوره‌های ؛ قصص ؛ روم ؛ غافر ؛ فصلت ، ق ، و... بطور مکرر گوشزد میکند و در این سوره که روی سخن بامنافقان است ، نیز این مطلب را یادآور میشود

چنانکه ملاحظه میفرمائید .

نکته قابل توجه یا حیط اعمال

نکته قابل توجه در آیه ۶۹ ؛ مسئله حیط اعمال است ؛ اصولا این بحث ؛ يك بحث کلامی است ؛ گروهی معتقد بر آن شده و عده ای در صدد انکار و تأویل آیاتیکه ؛ بحسب ظاهر دال بر حیط اعمال است ، برآمده اند ؛ از آنجا که بحث مایک بحث تفسیر است محور بحث را آیات قرآنی قرار میدهم و از بحث عقلی خود را کنار میکشیم .

از آیات قرآن استفاده میشود ؛ برخی از معاصی سبب میشود که تمام حسنات دنیوی و اخروی انسان حبط و بی اثر گردد مانند ارتداد ؛ و خروج از دین اسلام چنانکه میفرماید ؛ **ومن یرتد منکم عن دینه فیهتم وهو کافر فاولئک حبطت اعمالهم فی الدنیا والآخره** (بقره - ۲۱۷) ؛ هر مسلمانی از دین خود برگردد ؛ و در حال کفر مرگ او فرارسد ؛ چنین افراد اعمالشان در دنیا و آخرت باطل گشته است . مقصود اینست که تمام اعمال و عبادات و طاعات آنها از نظر نتیجه نابود میگردد ، و نقطه مقابل «ارتداد» همان اسلام و توبه است ، که وسیله محو سیئات و بخشوده شدن تمام گناهاست چنانکه میفرماید ؛ **یا عبادی الذین اسرفوا علی انفسهم لا تقنطوا من رحمة الله ان الله یغفر الذنوب جمیعا** ؛ (زمر - ۵۵) ؛ ای بندگان من که درباره خویش زیاده روی کرده اید (و پا از حریم ؛ محرمات فراتر نهاده اید ؛ از رحمت خدا نومید مباشید ؛ برستی خدا بخشاینده تمام گناهان است ، و از برخی از آیات استفاده میشود ، که مخالفت با رسول خدا و یاد اذدن پیش پیامبر اکرم ، سبب حبط اعمال و نابودی ثواب کردارهای نیک انسان میگردد ، چنانکه میفرماید ؛ **ان الذین کفروا و صدوا عن سبیل الله و شاقوا الرسول من بعد ما تبین لهم الهدی لئن یضروا لله شیئا و سیه حبط اعمالهم** (محمد - ۳۳) ؛ کسانیکه پس از روشن شدن حق کفر ورزیده اند ، و از راه خدا منحرف شده اند و با پیامبر مخالفت کرده اند بهیچ وجه خدا را از یانی نمیزنند ، و اعمالشان محو خواهد گردید و در سوره حجرات در آیه ۲- میفرماید ؛ **لا ترفعوا اصواتکم فوق صوت النبی و ... ان تحبط اعمالکم** ؛ پیش رسول خدا داد نزنید ... مبدا اعمالتان محو گردد . دانشمندان اسلام درباره احکام معاصی در اسلام سخنان زیادی دارند ؛ که شرح آن از قلمرو مقاله بیرونست .

نمونه هایی از اقوام گذشته

سپس برای یاد آوری ، سرگذشت گروهی را در آیه هفتاد بطور اجمال بیان نموده و در

بسیاری از سوره‌ها سرگذشت این گروه را بطور مشروح بیان نموده است .

۱ - قوم نوح که بوسیله طوفان جهان گیر غرق شدند ، ۲ «عاده» که باد مسمومی همه آنها را هلاک نمود ، ۳- «نموده» که بوسیله صیحه آسمانی بیدار مرگه رهسپار شدند ؛ ۴ - قوم ابراهیم که نعمت را از آنها سلب نمود و سلطان آنان «نمرود» را هلاک ساخت ؛ ۵- قوم لوط - که بوسیله خسف قری و قسبه های آنها از بیرون نمود ، : **فجعلنا عاليها سافلها .**

مظهر بارزی از عدالت اجتماعی اسلام

نمونه بارزی از عدالت اجتماعی اسلام ؛ اینست که زن و مرد را از نظر اجرا خوری شریک کرده است و آشکارا بیان فرموده که مردوزن مؤمن که نیکوکار باشند به پاداش اعمال خویشان ، درد نیا و آخرت میرسند ، و این مطلب را صریحاً در مواردی از قرآن بیان نموده است از آن جمله سوره نحل آیه ۹۷ : **من عمل صالحا من ذکر او انثی و هو مؤمن فلنحییبه حیوة طیبة و لنجزینهم اجرهم باحسن ما كانوا یعملون** : مردوزن مؤمن هر گاه عمل شایسته و صالحی انجام دهند آنها را زندگی پاکیزه ای می بخشیم و بوجه شایسته تری پاداش خواهیم داد ؛

اسلام با وضع این قانون جهانی را تکان داد ، که برای زن روح انسانی قائل نبودند ؛ و میگفتند زن موجودیست برزخ میان حیوان و انسان ، از دایره حیوانیت تجاوز نموده و بحد انسانیت نرسیده است ؛ و در این سوره در آیه ۷۲ مردان و زنان مؤمن را با خطاب زیر مخاطب ساخته است : **وعدالله المؤمنین و المؤمنات جنات تجری من تحتها الأنهار ؛ خالدین فیها و مساکن طیبة فی جنات عدن** ؛ خدا بزرگان ! و مردان مؤمن بهشتها و عده داده که جو بهادر آن روانست و جاودانه در آن هستند ... چنانکه ملاحظه میشود ، زن و مرد را از نظر پاداش اعمال و افعال مثل هم شمرده ؛ و هر کسی از روی ایمان ، عملی را انجام دهد خواه زن باشد یا مرد ، پاداش عمل خود را خواهد دید .

و در آخر آیه به نکته ای اشاره فرموده که برخی از آن غافلند و آن اینکه **ورضوان من الله اکبر ذلك هو الفوز العظيم** : رضایت الهی بزرگترین پاداش است . بسیاری از مردم که عبادات آنها بمنظور پادشاهائی است که در کتاب و حدیث ، در برابر آنها تعیین شده است این سنخ پرستش در عین اینکه ، يك عمل قابل احترام و توجهی است مخصوص گروهی است که روح خدا پرستی در آنها ؛ بسر حد کمال نرسیده باشد ، و در روایات ما از این عبادت به **و ذلك عبادة الاجراء** « یاد آوری شده است ، ولی کسانی هستند که روح خدا شناسی آنها بسر حد

کمال رسیده ، کمال مطلق را دوست دارند ، علاقه‌ی تمامی به ذات اقدس او دارند ، تحصیل رضایت او را فوق تمام لذا بدین می‌دانند ؛ محرکی جز شایستگی او به پرستش کردن ، چیز دیگری ندارند ، آنان همان افرادی هستند که می‌گویند : **ما عبدناك خوفا من ناركو ولا طمعا في جنتك بل وجدناك اهلا للعبادة** : پرستش ما برای ترس از دوزخ و طمع در بهشت تو ؛ نبوده ؛ بلکه اهلیت و شایستگی ذاتی تو ؛ سبب شد که ما ترا پرستش کنیم . البته ، افراد این گروه ؛ کم و در اقلیتند گروه مخصوصی رهروان این راه سعادتند چنانکه از مولى الموالى امیر مؤمنان چنین مضمونی نقل شده است .

ناگفته نماند ؛ همچنانکه زن و مرد مؤمن را از نظر پاداش یکسان گرفته است همچنین ، زن و مرد منافق را از نظر کیفر ؛ مساوی قرار داده است ؛ چنانکه می‌فرماید : **وعد الله المنافقين والمنافقات والكفار نار جهنم خالدین فیها هم ولعنهم الله ولهم عذاب مقيم** (توبه ۶۸) خدا مرد و زن منافق و کافران را وعده دوزخ داده که همیشه در آن هستند ، آنان را از حریم رحمت خود دور نموده و عذاب دائم در انتظار آنهاست .

قوای طبیعی قانون را نقض می کند !

د آمار اداره آمار قضائی تهران نشان می‌دهد که طی همین تاریخ ۲۱۸ نفر از « شاه داماد » هاسنشان کمتر از ۱۸ سال و نیم تمام بوده است در حالیکه تعداد دخترانی که باسن کمتر از (۱۵) سال تمام بخانه شوهر رفته‌اند ۳۰۶۲ نفر می‌باشد .

این امر بخوبی نشان می‌دهد که برخلاف گفته زنها آتش خانها برای رفتن بخانه شوهر خیلی تند و تیز تر از آقایان برای گرفتن زن است

خواندنیها شماره ۵۴